

Predikan 27 januari 2019 Tredje söndagen efter Trettondagen
Jesus skapar tro

Vi lever i en tid där det är serier som gäller. När jag var barn fanns bara Bröderna Cartwright men nu finns det oändligt med serier i mängder av TV-kanaler. Själv följer jag ett par/tre stycken.

Idag i kyrkoåret så är det avsnitt två i serien om *Den samariska kvinnan*. Det hör inte till vanligheten att evangelieberättelserna är valda på det sättet, att det en söndag är en text som nästa söndag följs av fortsättningen av texten. Och jag har sneplat på nästa söndag och insett att serien om *Den samariska kvinnan* är en s.k. miniserie i två avsnitt. Och som sig bör så börjar avsnitt två med en kort resumé av avsnitt ett, särskilt viktigt för de av oss som missade avsnitt ett. Avsnitt ett handlade om mötet mellan den samariska kvinnan och Jesus. Mötet skedde vid en brunn, Sykars brunn, och deras samtal rörde sig om vanligt vatten och vatten som en metafor för existentiella frågor. I den senare delen av avsnittet hamnade kvinnan och Jesus i ett förtroligt och avslöjande samtal om kvinnans förhållande till män.

Ett avslöjande samtal i ett känsligt ärende.

Det var inte moraliserande utan snarare uppmuntrande. Förtroendet mellan kvinnan och Jesus var stort och det ledde till att kvinnan kom till tro, tro på Gud; förklarad och tydliggjord i Jesus Kristus. Tron sprang fram ur ett möte, inte bara med Jesus utan ett möte också i kvinnans innersta. Tron var ett svar på att hon mötte sig själv, på djupet, på riktigt. Där fanns jordmånen för tro att bli till och i uppriktigheten och avslöjandet väcktes den tro som sedan skapelsens morgon var nedlagd i kvinnan, den tro, den tillhörighet, som alla människor är skapade med. I det första avsnittet var temat *Livets källa* och dagens avsnitt i miniserien om *Den samariska kvinnan* har rubriken *Jesus skapar tro*.

Så långt resumén från avsnitt ett, nu tar vi oss an avsnitt två och vi står upp och lyssnar till texten ur Johannesevangeliets fjärde kapitel, platsen är densamma som i avsnitt ett; Sykars Brunn:

I detsamma kom lärjungarna. De blev förvånade över att han talade med en kvinna, men ingen frågade vad han ville henne eller varför han talade med henne. Kvinnan lät sin vattenkruka stå och gick bort till staden och sade till folket där: "Kom så får ni se en man som har sagt mig allt som jag har gjort. Kan han vara Messias?" De gick ut ur staden för att söka upp honom. Under tiden sade lärjungarna till honom: "Rabbi, kom och ät." Han svarade: "Jag har mat att äta som ni inte känner till." Lärjungarna sade då till varandra: "Kan någon ha kommit med mat till honom?" Jesus sade: "Min mat är att göra hans vilja som har sänt mig och att fullborda hans verk. Ni säger: fyra månader till, så är det dags att skörda. Men jag säger er: lyft blicken och se hur fälten redan har vitnat till skörd. Den som skördar får sin lön, han bärgar grödan till evigt liv, så att den som sått och den som skördar kan glädja sig tillsammans. Här gäller ju ordet att en sår och en annan skördar. Jag har sänt er att skörda där ni inte behövt arbeta. Andra har arbetat, och ni får lönen för deras möda." Många samarier från den staden hade kommit till tro på honom genom kvinnans ord när hon försäkrade: "Han har sagt mig allt som jag har gjort." När samarierna kom till honom bad de honom stanna hos dem, och han stannade där två dagar. Många fler kom till tro genom hans egna ord, och de sade till kvinnan: "Nu är det inte längre vad du har sagt som får oss att tro. Vi har själva hört honom och vet att han verkligen är världens frälsare."

De nya rollinnehavarna i detta avsnitt, de som alltså inte var med i avsnitt ett, var för det första *lärjungarna*. Senare i avsnittet kom den vida beskrivningen *Folket* som mot slutet tydliggörs som *Många Samarier*.

Men först lärjungarna, under avsnitt ett var de inne i staden för att ordna med mat. Nu när de kommer in på scenen visar de i vanlig ordning sin traditionstyngda trångsynthet, eller till deras heder kanske vi ska säga att de låter bli att visa sin traditionstyngda trångsynthet. Ett steg i rätt riktning. De reagerar när de ser att Jesus sitter och samtalar

med en kvinna, en samarisk kvinna. Deras traditionella syn på etnicitet- och genderfrågor är självklart nedärvd men samtidigt har de bit för bit fått lära sig att Jesus först och främst inte är traditionalist och därför har de vett att tåga. Men tänker det gör de, och det tar tid att lära gamla hundar att sitta, det tar tid att lära om.

Kvinnan som hade kommit till brunnen för att hämta vatten, lämnar krukan och går in till stan uppfylld av den tro hon just fått, en tro som i alla fall i stunden gör frågan om vatten sekundär. Hon kommer säkert erfara med tiden att frågan om vatten aldrig är sekundär, utan snarare livsuppehållande oavsett tro. Men just nu har något hänt, något hon finner skäl att berätta för sina vänner om. Utgångspunkten för hennes tro är *en man som har sagt mig allt som jag har gjort*. Hennes berättelse är en djupt existentiell berättelse som inte väjer för det svåra, det känsliga. Hennes berättelse utmanade människorna runt henne, hennes berättelse utmanar oss att våga tro att mötet med Gud sker på djupet av de vi är, på djupet där vår nakenhet är avslöjande och där våra tillkortakommande inte går att dölja... där sker mötet som väcker tro. Hos dem hon talar med väcks en nyfikenhet så de bestämmer sig för att följa med och träffa den där mannen.

Under tiden hamnar Jesus och hans lärjungar, de där lite trångsynta, i ett resonemang om vad som egentligen spelar roll. Den här gången handlar det om mat. I avsnitt ett av vår miniserie handlade det om vatten. Nu är det maten som står i fokus. Det är en ganska gullig scen då lärjungarna än en gång avslöjar att de inte förstår så mycket. Jesus sa: *Jag har mat att äta som ni inte känner till. Lärjungarna sade då till varandra: "Kan någon ha kommit med mat till honom?"*

Det är inte det enklaste att kunna tänka i flera dimensioner. Men tillvaron består av flera dimensioner och lärjungarna behövde träna sig i att tänka på fler plan. Samtidigt är det lite befriande för oss att t.o.m. de första lärjungarna hade problem att förstå och tolka Jesus rätt.

Det Jesus vill berätta om är att möjligheten att i mötet med andra människor fördjupa vad det är att vara människa finns där hela tiden, vi behöver inte vänta in en speciell tid. Utan i varje NU finns möjligheten att väcka tro och att väckas till tro. Det finns inte speciella ordningar som måste följas.

Lärjungar då och lärjungar nu verkar ha haft en speciell ådra att sträva efter traditionalismen och det något mer trygga eller kalla det trångsynta. Det är i sig inte konstigt för det skapar en stark vi-känsla, det stärker känslan av att ha rätt själv och det begränsar tvivlet om vi säger oss veta vad som ska tros. Men ack så fel det är. Tron är inte statisk, tron förändras när livet förändras. Trångsyntheten bland lärjungarna, då som nu, trångsyntheten i kyrkan väcker inte tro, skapar inte de breda goda förutsättningarna för tro. Trångsyntheten förpackar tron och ger den varudeklarationer. Som om tron vore vetande, som om tron vore bevisbar, som om tron vore något annat än just tro.

Kvinnan i vår lilla miniserie på två avsnitt är det goda exemplet. Hon kommer till tro för att mötet med Jesus, mötet med Gud själv, avslöjade henne och upprättade henne. Hon blev mer den människa hon redan var.

Jag är uppväxt med, och fortfarande är det så, att många företrädare för kristen tro hävdar att för att komma till tro så krävs en omvändelse. Man måste lämna nåt för att gå in i nåt annat. Men genom att hävda något sådant förminska möjligheterna för människor att hitta mångfaldens olika vägar till tro.

Vägen till tro kan vara något helt annat än att vända om, att lämna något, det kan vara att vända till, att vända sig till sitt eget innersta och förstå att den jag redan är, med den personlighet jag har, med de talanger och med de tillkortakommanden jag har... kort sagt den jag är

kan förstärkas och utvecklas i mötet med Gud då tro blir till. Men visst det kan också vara omvändelse, att vända helt om... poängen är att det inte finns en färdig modell hur det ska gå till och varje gång kyrkan, eller företrädare för den, säger hur det ska vara så förminskas möjligheterna för Gud att nå människor och för människor att nå Gud.

Den samariska kvinnan kanske fick ordning på sina relationer med män, kanske inte. Mötet med Jesus, som inte var dömande eller krävande, väckte tro och tron påverkade hennes liv, men ingen annan kunde säga hur. *Hur* sprang ur hennes eget inre, där den hon var mötte Gud.

Jag är för egen del väldigt tilltalad av den här miniserien och inte minst den samariska kvinnan. I det andra avsnittet blir det tydligt att vägen till tro för henne var att hon blev avslöjad, avslöjad och därigenom upprättad. Och utifrån hennes egen erfarenhet, egen både i meningen att det genuint var hennes men också egen i meningen lite speciell, utifrån denna erfarenhet berättade hon och så står det: *Många samarier från den staden hade kommit till tro på honom genom kvinnans ord när hon försäkrade: "Han har sagt mig allt som jag har gjort."*

I slutscenen, efter det att vi förstätt att tiden för att komma till tro och tiden för att uppmuntra till tro alltid är inne... i slutscenen får de som låtit sig lockas och påverkas av kvinnans berättelse hitta sin egen väg fram till tro, tro som stämmer med deras liv, med vilka de är, tro som kommer ur mötet med Gud, berättad och förklarad i Jesus Kristus. Slutrepliken från människorna runt kvinnan riktade till kvinnan löd ju... *"Nu är det inte längre vad du har sagt som får oss att tro. Vi har själva hört honom och vet att han verkligen är världens frälsare."*

Som alla serier, korta som vår miniserie eller flera säsonger långa, så ligger tolkningsföreträdet, som det heter på engelska, *In the eye of the beholder*.

Det är i betraktarens ögon, i betraktarens inre, som tolkningen blir till och blir sann.

Kom ihåg det när ni ser på serier, när ni ser på konst och lyssnar till musik, när ni läser böcker och inte minst när ni lyssnar till predikningar.

Det är du som äger rätten till din egen tolkning.

När vi bejakar våra olika tolkningar bidrar det till en mångfald som jagar bort trångsyntheten. Och kom ihåg; det är bara Gud som kan ta sig rätten att veta hur det verkligen är. Inte du och inte jag... vi kan tro.

Gud, för dig är allting klart, allt det dolda uppenbart. Mörkeret är ej mörkt för dig och i dunklet ser du mig.

Amen

Vi sjunger psalm 217